

УДК 378.4:004

¹**Й. І. Головач**

д.т.н., проф., проф.

²**О. В. Міца**

к.т.н., доцент, зав. каф. ІУСТ

¹ *Закарпатський угорський інститут ім. Ф. Ракоці II, Берегове*

² *ДВНЗ “Ужгородський національний університет”, Ужгород*

ЕЛЕКТРОННИЙ УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКИЙ (УГОРСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ) МАТЕМАТИЧНИЙ СЛОВНИК

У Закарпатському угорському інституту ім. Ф. Ракоці II (ЗУІ) більшість студентів є випускниками шкіл з угорською мовою навчання. Для покращання володіння ними українською мовою в ЗУІ для всіх спеціальностей введено вивчення української мови по професійним напрямкам. Важливим компонентом методичного забезпечення цього є розробка спеціалізованих тематичних українсько-угорських (угорсько-українських) словників. Такий словник по математиці було видано ще у 1998 році [1].

В останній період з'явилася можливість розробки електронних словників.

У ЗУІ ведеться робота по розробці спеціалізованих українсько-угорських (угорсько-українських) електронних словників, до яких студенти (а також учні шкіл) мали б доступ через Інтернет. На даний момент нами розроблені електронні словники по математиці, які розміщені на сайті інституту. Кожний словник містить більше, як 5200 словникових статей.

Програмне забезпечення системи розроблено на мові PHP (частково на JavaScript) і реалізує технологію «клієнт–сервер». Словники зберігаються на сервері в базах даних (БД), які функціонують під управлінням СУБД MySQL. SQL-сервер системи знаходиться на сервері інституту. На основі запиту, отриманого від користувача, клієнтський додаток формує його, як *запит на мові SQL* до сервера. SQL-сервер виконує запит до БД, а отриманий результат передає додатку-клієнту, який видає його користувачу.

З точки зору доступу до словників можна виділити дві компоненти: *зовнішню та внутрішню*. Зовнішня компонента призначена для безпосереднього користування словниками (без можливості його модифікації). Для модифікації словників використовується внутрішня компонента, до якої мають доступ лише адміністратори словників з інститутських комп'ютерів.

В зв'язку з тим, що програмне забезпечення системи не залежить від змісту словників, на його основі розроблені електронні словники по іншим галузям знань (крім математики). На даний момент є можливість вибирати наступні спеціалізовані словники:

математика, історія, біологія, економіка, інформатика, географія, хімія, а також загальний словник.

Після вибору напряму перекладу (*угорсько-український або українсько-угорський*), користувач, крім “традиційної” операції пошуку в словнику – *переклад окремого слова*, може вибрати ще такі операції: *пошук слів, які*

містять задану частину слова; знаходження виразів, які містять введене слово; вивід частини словника між двома заданими словами; повний словник (слова та вирази); словник без виразів, які можуть бути корисними в різних конкретних ситуаціях (рис. 1). Результати пошуку можна вивести на друк.

Рис. 1. Інтерфейс програми

Користуючись внутрішнім компонентом системи адміністратори можуть редагувати словники. Основні можливості по веденню словників:

- введення у словники окремих слів (або виразів);
- модифікація та видалення слів (або виразів);
- вивід словника та його частин на монітор для полегшення операцій модифікації та видалення словникових статей;
- перенумерація словника. (Нумерація рядків спрощує процес редагування словника);
- передбачена можливість вводу у словник дані з текстового (.TXT) файлу.

Список використаних джерел

1. Головач Й.І. Українсько-угорський угорсько-український математичний словник. – Nyíregyháza: BGYTF, 1998. – 269 с.